

Visie en aanpak krimp op scholen 2013

'SAMEN OPLOSSEN'

Inleiding

Een daling van het aantal leerlingen op scholen is al enige tijd gaande. Ging het in eerste instantie langzaam, nu is duidelijk geworden dat het aantal leerlingen de komende 10 jaar met ongeveer 600 zal afnemen. Dit betekent een fors aantal 'lege schoollokalen'. Van uitbreiding van scholen zal geen sprake meer zijn. Sluiten en samenvoegen worden de sleutelwoorden. Dat gaat de gemeente samen met de schoolbesturen doen, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid. Voor de gemeente prevaleert het algemeen maatschappelijk belang. We moeten onder ogen durven zien, dat de ontwikkeling van Kulturhusen en kindcentra* in scholen elkaar kunnen bijten.

Spreeken we over krimp? Dat is inderdaad het geval om de leeftijdsgroep van 4 tot en met 11 jaar.

In deze korte notitie zoemen wij in op de situatie rond het primair onderwijs, die uitvoerig beschreven is in de afstudeeropdracht van David van de Kerke: 'De gemeenschapsschool, een onderzoek naar de effecten van krimp binnen het primair onderwijs van de gemeente Dalfsen', van januari 2013.

*kindcentra bieden onder meer onderdak aan kinderopvang en peuterspeelzalen net als kulturhusen.

Scholen en minder geboortes

De studie van David van der Kerke die op 31 januari 2013 aan de schoolbesturen en de wethouder voor Onderwijs is gepresenteerd, leert dat er sprake is van een stevige krimp bij het primair onderwijs: zo rond de 600 leerlingen over 10 jaar.

De gemeente wordt geadviseerd om de regie te nemen en samen met de scholen de gevolgen het hoofd te bieden. Alle partijen staan daar voor open: de weg naar de oplossingen lopen nog niet parallel. Het lijkt er op dat we elkaar gaan beconcurreren: scholen en gemeente en scholen onderling.

Kernen hebben goede voorzieningen nodig

De kern van onze missie en visie 'Bij uitstek Dalfsen' is het ontwikkelen van vitale gemeenschappen in een onderscheidende woonplaats van groene signatuur. We willen leefbare kernen met goede maatschappelijke voorzieningen voor alle inwoners. Scholen maken daar onderdeel van uit.

In Dalfsen zijn zeven schoolbesturen actief. Ieder met hun eigen visie op het geven van onderwijs en ieder met eigen schoolgebouwen. Over de visie op het geven en de kwaliteit van het onderwijs gaan wij in deze notitie niet in. Wel op de schoolgebouwen in onze gemeente. De studie van David van de Kerke leert, dat wij over tien jaar ongeveer 4.500 m² schoolruimte leeg hebben staan. Dat vraagt om (drastische) maatregelen.

Scholen staan centraal in de kernen in de directe nabijheid van kulturhusen

Onze scholen voor primair onderwijs staan bij voorkeur centraal in de kernen. In de directe nabijheid staan kulturhusen of zijn deelnemers aan het Kulturhusconcept gehuisvest, die activiteiten onderdak bieden die aanvullend zijn op het primair onderwijs en/of de functies van scholen kunnen versterken.

Leegstaande leslokalen herbestemmen voor onderwijs

Leslokalen die vrijkomen worden herbestemd voor onderwijsdoeleinden.

In de meest vergaande vorm worden scholen gesloten en ondergebracht in scholen die volgens de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs' leegstand hebben en dicht bij de kulturhusen gesitueerd zijn.

Vrijgespeelde scholen worden aan de onderwijsbestemming onttrokken. Vrijkomende leslokalen die niet worden herbestemd voor onderwijsdoeleinden ook.

Het herbestemmen van lokalen/gebouwen en gronden wordt maatwerk. Toekomstige functies mogen niet concurrerend zijn voor scholen en Kulturhusen/Kulturhusconcepten.

Onze visie en de (directe)consequenties voor scholen

- Kinderopvang en peuterspeelzaalwerk worden niet in scholen gehuisvest, maar in Kulturhusen. Een uitzondering wordt gemaakt voor voorschoolse, tussenschoolse en naschoolse opvang. Het vormen van Kindcentra onder één dak staat haaks op het gemeentelijk beleid. Niet alle scholen kunnen een kindcentrum onder 1 dak vormen;
- De gemeente Dalfsen kent een regeling verhuur en medegebruik schoolgebouwen. Deze regeling is na bespreking met de schoolbesturen in 2010 vastgesteld. De gemeente wil een strikte toepassing van de verordening behouden**

** Een inventarisatie van verhuur medegebruik leert, dat schoolbesturen in de praktijk lokalen in medegebruik geven en dat de gemeente daar niet altijd over geïnformeerd werd.

Gemeentelijke verantwoordelijkheid

Het Rijk koerst op overheveling van het buitenonderhoud naar schoolbesturen vanaf 1 januari 2015. De gemeente blijft een verantwoordelijkheid houden voor huisvesting van scholen. Zo is opgenomen dat de gemeente verantwoordelijk blijft voor uitbreiding en nieuwbouw van scholen en ook voor herstel van constructiefouten. De Raad van State buigt zich nu over het wetsvoorstel waarna de Eerste Kamer en Tweede Kamer het zullen bespreken. Duidelijk blijkt dat we als gemeente een verantwoordelijkheid hebben en houden. Alleen in goed overleg met schoolbesturen kunnen we er uit komen, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid.

Ons doel voor de korte termijn

De gemeente gaat in overleg met de schoolbesturen om de (toekomstige) situatie onder ogen te zien. We stellen ons als doel om in samenspraak met de schoolbesturen huisvestingsscenario's uit te werken.

De uitkomst daarvan moet zijn, dat er geen onderlinge concurrentie komt, maar dat de kernen over sterke scholen en goede schoolgebouwen beschikken.

De gemeente vindt dat scholen en kulturhusen in elkaars nabijheid horen. Kulturhusen hebben voor alle scholen een functie.

Conclusies

De schoolbesturen ontwikkelen een visie voor hun scholen en de huisvestingssituatie. De gemeente op haar beurt wil vanuit het algemeen belang goede en een diversiteit aan voorzieningen en activiteiten in kernen behouden. Die voorzieningen liggen in elkaars nabijheid en vullen elkaar aan. Gemeente en schoolbesturen moeten elkaar niet beconcurreren, maar elkaar aanvullen.

De gemeente en de schoolbesturen gaan op korte termijn om tafel om toekomstige onderwijshuisvestingsscenario's uit te werken en keuzes te maken.

Planning

- Afstemming visies schoolbesturen en gemeente : 2° half jaar 2013
- Ontwikkelen toekomstige huisvestingsscenario: start januari 2014 en afronding 1 juli 2014.

Ten slotte

De effecten van de demografische krimp en de ontgroening op andere beleidsvelden worden in een later stadium uitgewerkt. Duidelijk is wel, dat er allerlei dwarsverbanden liggen:

- Wonen
- Financiën
- Ruimte
- Werk
- Vrije Tijd
- Welzijn en zorg
- Mobiliteit
- Bestuurskracht.

Burgemeester en wethouder van de gemeente Dalfsen,

de burgemeester,

drs. H.C.P. Noten

de secretaris-directeur,

drs. H. Zwart

19 maart 2013